

Activiteitenplan Stichting Goudse Sint-Jan 2021

29 december 2020

Inleiding

Het Activiteitenplan 2021 geeft nadere invulling aan de beleidsdoelen die zijn opgesteld in het Beleidsplan 2018-2022 van de Stichting Goudse Sint-Jan. Met betrekking tot de collectie sluit het activiteitenplan aan op het Collectieplan 2019-2022. Tegelijkertijd staat het Activiteitenplan 2021 in het teken van de onzekerheid als gevolg van de Coronacrisis. Enerzijds worden plannen aangepast naar het 'nieuwe normaal' met de 'anderhalve meter samenleving' en wordt bij de uitvoering rekening gehouden met de noodzakelijke bezuinigingen op medewerkers, terwijl aan de andere kant wordt ingezet op het afschalen van de Coronamaatregelen en de terugkeer naar het 'oude normaal' in de tweede helft van 2021.

missie

De Stichting Goudse Sint-Jan ontsluit de religieuze, esthetische, culturele en historische elementen in de Sint Jan met als doel dat iedere bezoeker de ruimte ervaart zich aan het christelijk religieus erfgoed te verbinden. Daarbij is de exploitatie van het monument gericht op het verwerven van inkomsten die worden aangewend voor het beheer en behoud van het monument en de collectie. Hiermee onderschrijft de Stichting Goudse Sint-Jan de definitie van een museum zoals opgesteld door ICOM (International Council of Museums):

“Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat van de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoeg.” (Nederlandse vertaling, 2007)

visie

De kerncollectie van de Sint-Jan, de Goudse Glazen en de cartons, kan al 400 jaar op grote publieke belangstelling rekenen. Zo behoort *Uitlegginge van de wijd-beroemde en vermaarde glazen binnen de Sint-Jans kerk te Gouda* (1681) tot de oudste, de langst verschijnende en de meest vertaalde Nederlandse toeristische gidsen, was er voor 1728 al een rondleider in dienst en wordt sinds 1749 entreegeld gevraagd. In dat eerste jaar werden er 2800 betalende bezoekers geregistreerd. Hoewel, gelet op de bezoekersaantallen en het aantal recente publicaties, de aantrekkingskracht van de Goudse Glazen onverminderd groot is, groeien publiek en collectie langzaam uit elkaar. Zowel de Bijbelse als de historische thema's, die zeer actueel waren in de 16e eeuw, worden voor de bezoekers steeds minder herkenbaar: het beroemde glas-in-lood 'stripverhaal' dreigt onleesbaar te worden.

We willen daarom in het verhaal van de Sint-Jan en de Goudse Glazen het verleden weer sterker met het heden verbinden door de religieuze en historische context meer expliciet onder de aandacht te brengen. Tegelijkertijd willen we de verbinding naar het heden verbreden: de Sint Jan is een levend monument met een belangrijke kerkelijke en culturele functie. Muziek speelt hierbij een belangrijke rol, aangezien de orgels klinkende monumenten zijn en omdat het concertpodium een verbindend element met stad en regio is, gesteund door bijna duizend donateurs.

strategische doelstellingen en activiteitenplan 2021

Het beleidsplan 2018-2022 staat in het teken van verdere professionalisering, investering in de publieksbegeleiding en de groei naar 100.000 museumbezoekers. De afgeleide doelstellingen voor 2021 worden hieronder behandeld voor de collectie, muziek, exploitatie en organisatie.

1 Collectie

De kerncollectie van de Sint-Jan bestaat uit de 72 gebrandschilderde ramen, de zogenaamde Goudse Glazen, en de bijbehorende ontwerptekeningen op ware grootte, de cartons. Het ensemble van de glazen en cartons is uniek en kunsthistorisch gezien van zeer grote waarde. De cartons vallen onder de Erfgoedwet en worden daarmee gezien als een collectie van nationaal belang.

Verder bestaat de collectie uit natekeningen en kopergravures van de glazen en cartons uit de 17^e en de 18^e eeuw, meubilair en gebruiksvoorwerpen vanaf de 16^e eeuw en twee monumentale orgels.

1.1 collectiebeheer

De museumregistratie en het parttime in dienst nemen van een conservator hebben sinds 2017 een grote boost gegeven aan de professionalisering van het collectiebeheer. Het beheer is planmatig opgezet, de klimaatinstallatie van de cartonkluis is vervangen en de digitale collectieregistratie is in samenwerking met het RKD (cartons, glazen en natekeningen) en Museum Catharijneconvent (interieur) vrijwel afgerond.

1.2 registratie en digitale ontsluiting

Met een bijdrage van het Digitaliseringsfonds van de provincie Zuid-Holland is de collectie cartons, glazen, natekeningen en gravures voor wetenschappelijk onderzoek ontsloten via de database van het RKD Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis. Er wordt nog gewerkt aan een website die als portal naar de collectie van de Goudse Sint-Jan zal dienen, waarna het project uiterlijk in februari 2021 zal worden afgerond.

Speciaal voor de museumbezoeker en het onderwijs zal vanaf januari 2021 de collectie van de Sint-Jan online worden ontsloten via de Canon van de Goudse Sint-Jan. Een deel van het werk zal worden uitgevoerd door een stagiaire Oude Letteren van de Universiteit Leiden. De canon draait op het platform van de Canon van Zuid-Holland en wordt vanaf mei 2021 opgenomen in de nieuwe website van de Sint-Jan.

1.3 vaste expositie

Komende zomer zal in principe de vaste expositie in de zuidbeuk vorm krijgen, waar de bezoekers worden ingeleid in de belangrijkste thema's voor zij het kerkinterieur zelf bezoeken. Vanwege de financiële tekorten als gevolg van de Coronacrisis en de prioriteit van de expositie met Museum Gouda in 2022, is het project voor een groter deel afhankelijk geworden van publieksfondsen, waardoor het mogelijk moet worden uitgesteld tot na 2022.

1.4 samenwerkingsverbanden

Museum Catharijneconvent en het Grootste Museum van Nederland

Deelname aan het Grootste Museum van Nederland betekende voor de Sint-Jan een enorme inhaalslag op de publieksbegeleiding. In 2021 zal Spaans als zesde taal worden toegevoegd aan audiotour en zal na een succesvolle pilot de audiotour worden uitgebreid met een whisperguide app, waarmee de rondleider via de audiotour versterkt kan worden. Onder voorbehoud van de Coronacrisis zullen alle locaties van het GMVN in mei de deuren open zetten in een Open Monumentendag Special in samenwerking met Stichting Open Monumentendag.

Nederlands Openluchtmuseum

De Sint-Jan zou eigenlijk in 2020 al toetreden tot de Canon van Nederland, maar vanwege de Coronacrisis is dit uitgesteld. De Goudse Glazen, in het bijzonder het glas van Filips II en het glas van Margaretha van Parma, zullen met de titel *Politieke reclame verpakt in een Bijbelse boodschap* in de Canon van Nederland worden opgenomen in het venster van De Opstand.

Museum Gouda

Achter de schermen zal 2021 voor een belangrijk deel in het teken staan van de voorbereidingen voor de grote gezamenlijke expositie met Museum Gouda, die zowel in de Sint-Jan als in Museum Gouda vorm zal krijgen. Het unieke ensemble van glazen, cartons en altaarstukken zijn voor het eerst in bijna 500 jaar gezamenlijk te zien. Daarbij zal de bezoeker in de Sint-Jan worden ondergedompeld in de drukke stadskerk die de Sint-Jan in de late middeleeuwen was.

Toeristische partners

De aantrekkingskracht van de Sint-Jan als toeristisch *landmark* blijkt uit de ruim 30.000 buitenlandse bezoekers in 2019. Samenwerking met partners als de gemeente Gouda en in een online combiticket met de CheeseExperience en Siroopwafelfabriek biedt dan ook voor alle partijen voordeel.

1.5 symposia

Op de eerste zaterdag in oktober zal de Goudse Glazenlezing weer plaatsvinden, terwijl op de laatste zaterdag van die maand een mini-symposium rond een van de Bekende Nederlanders in de Sint-Jan wordt georganiseerd.

2 Muziek

Het muziekpodium is de afgelopen jaren erg belangrijk gebleken als bindend element voor de Vrienden van de Sint-Jan. Het aantal Vrienden is de afgelopen twee jaar gestegen van 150 naar ruim 900. Daarnaast vergroten de concerten de zichtbaarheid van de Sint-Jan in de regio.

De Sint-Jan beschikt over een aantal monumentale muziekinstrumenten waarvan met name het Moreau-orgel na de restauratie een plek verdient in de Nederlandse en internationale orgelcultuur. Met het koorgedeelte biedt de Sint Jan een ruimte met unieke akoestische eigenschappen voor kleinschaliger muziek en het schip biedt de gelegenheid voor grootschalige uitvoeringen van met name koorwerken. De programmering van de eigen series valt sinds 2020 onder de verantwoordelijkheid van Gerben Budding, die hiervoor parttime in dienst is gekomen als Curator Muziek.

In 2021 verwachten we vanwege Corona ongeveer 50 in plaats van 65 concerten in eigen beheer te organiseren. Ook zullen de eerste concerten waarschijnlijk met maximaal 30 bezoekers kunnen worden uitgevoerd. Verder verwachten we pas vanaf september weer grote gezelschappen (met meer publiek) te kunnen ontvangen.

2.1 concerten in combinatie met de museale openstelling van de kerk

Iedere zaterdag om 16.00 uur wordt afwisselend een concert in de kamermuziekserie en orgelserie georganiseerd. Vanwege Corona zullen de concerten dit jaar in maart starten. Deze concerten zijn met een geldig entreebewijs voor de Sint-Jan (waaronder Vriendenpas, Museumkaart en Rotterdampas) gratis te bezoeken. De musici ontvangen als vergoeding de collecteopbrengst, eventueel aangevuld tot het garantiebedrag van in totaal € 350,- excl. BTW. Zolang er maximaal 30 bezoekers zijn toegelaten vervalt deze garantie.

Tijdens het zogenaamde Kaasmarktseizoen wordt iedere donderdagmiddag om 13.00 uur een concert met orgel en zang of orgel en instrumentalist gegeven door conservatoriumstudenten. Hiermee wordt deze musici de gelegenheid gegeven om concertervaring op te doen. Ook hierbij zijn de collecteopbrengsten voor de musici, aangevuld tot een garantiebedrag van in totaal maximaal € 125,- excl. BTW.

2.2 concerten buiten de museale openstelling

Verhuur van de Sint Jan aan derden voor het geven van muziekuitsvoeringen blijft binnen de gestelde kaders mogelijk. Voor de versterking en ondersteuning van de uitvoeringspraktijk van lokale partijen,

zoals de koorverenigingen, wordt de Sint-Jan tegen een zogenaamd cultureel tarief aangeboden, wat de Stichting Goudse Sint-Jan zelf financiert.

Vanaf de tweede helft van 2021 zal de Stichting Goudse Sint-Jan starten met het programmeren van avondvullende concerten met eigen ticketing.

2.3 marketing en samenwerkingsverbanden

Vanwege een bezuiniging op marketing zal een groter deel moeten worden uitgevoerd door vrijwilligers van de muziekcommissie, maar wel met ondersteuning vanaf kantoor. De glossy jaarbrochure zal vanwege de kosten en door de onzekere programmering vanwege Corona in ieder geval in 2021 niet verschijnen.

In september zal in samenwerking met de Stichting Goudse Kamermuziek Concerten een bijzonder Beethovenproject met orkest, orgel en koor worden uitgevoerd. Dit initiatief is in Coronatijd ontstaan, nadat de Stichting Goudse Sint-Jan deze Goudse collega-instelling eenmalig zonder zaalhuur een 1,5 meter-locatie heeft kunnen aanbieden.

De beoogde samenwerking met de Goudse Schouwburg is vanwege Corona niet doorgegaan. Er zal worden onderzocht of een gezamenlijk project in 2021 weer mogelijk is.

3 Exploitatie

Als niet-gesubsidieerde instelling is de commerciële exploitatie van de Sint-Jan cruciaal voor de instandhouding van het monument en de collectie. Ook de culturele activiteiten zijn afhankelijk van een goedlopende exploitatie: weliswaar worden de culturele activiteiten niet vanuit de exploitatie gefinancierd, maar ze zijn wel afhankelijk van gedeelde resources als personeel en kassasystemen. De exploitatie van de Sint-Jan bestaat uit een museale functie en uit zaalverhuur. Op dit moment genereert de museale functie ruim 70% van de inkomsten en 85% van de nettomarge, met de potentie om de komende jaren verder te groeien. Daarbij sluit de museale functie beter aan bij de grote cultuurhistorische waarde van de Sint Jan en bij het kerkelijk gebruik dan de zaalverhuur. Daarom wordt de komende jaren prioriteit gegeven aan het versterken van de museale activiteiten en het afstemmen van de organisatie hierop.

3.1 prijzen

Het voltarief wordt per 1 januari verhoogt van € 8,50 naar € 9,00. Voor kinderen t/m 12 jaar blijft de entree vrij, terwijl jongeren en studenten een korting van ongeveer 50% krijgen. Ook met een Museumkaart, Rotterdampas of Vriendenpas blijft de entree vrij.

Voor de zaalverhuur stijgen de prijzen met gemiddeld 2,5%. Hiermee wordt de stijging van de kosten van 1,5% ondervangen, maar het is ook bedoeld om de marge op zaalverhuur te verbeteren.

3.2 investeringen

Naast de bovengenoemde investering in de verbetering van de publieksbegeleiding, is afgelopen jaar geïnvesteerd in nieuwe en onderling geïntegreerde (online) reservering-, planning- en kassasystemen, waaronder een fastlane scanner voor de passen en concerttickets. Hoewel dankzij de lockdown er voldoende tijd was voor de implementatie, hebben de systemen zich nog niet echt in de praktijk kunnen bewijzen.

3.3 marketing

In 2020 is ingezet op uitbreiding van het aantal resellerplatformen, zoals de ANWB, HollandPass, Global Ticket/Google en Get-Your-Guide en op een digitaal combiticket met de Goudse toeristische partners via www.combiticketgouda.nl. In 2021 zullen ook kleinere resellers zoals de VVV, Rederij Verhulst, Landal Greenpark aan het digitale resellerplatform worden gekoppeld, waarmee verkoop door derden laagdrempeliger wordt en de administratie minder bewerkelijk.

In februari zal ook de nieuwe website online komen, waarin de doelgroepen museumbezoekers, muziekliefhebbers en eventorganisers meer uiteen worden gehouden. Voor de verhuur zullen arrangementen worden ontwikkeld en gepromoot, waarin zaalverhuur/catering en museumbezoek samen komen, zoals bijvoorbeeld een donateursdag met museumbezoek, plenair moment in het koor en aansluitend lunch.

4 Organisatie

Met 4 FTE en 110 actieve vrijwilligers is de Stichting Goudse Sint-Jan geen typische vrijwilligersorganisatie. Een deel van de taken wordt gelet op de aard van de werkzaamheden volledig door professionele krachten uitgevoerd, waaronder ook de aansturing van alle vrijwilligers. Hierdoor is mogelijk om bedrijfsmatig en commercieel te opereren, terwijl er dankzij de grote inzet van vrijwilligers ruimte is voor culturele activiteiten en voor persoonlijke aandacht voor onze bezoekers en gasten. Het succes van de Sint-Jan is voor een groot deel te danken aan een goede balans en samenwerking tussen professionals en vrijwilligers.

4.1 organisatieplan

Vanwege de Coronacrisis is het niet mogelijk om alle tijdelijke contracten in 2021 te verlengen. In ieder geval zal het contract van de marketingmedewerker na 31 maart niet worden verlengd en als de crisis verder verdiept komt ook verlenging van het contract van de salesmedewerker in gevaar. In FTE komt dat neer op een krimp van 4,1 naar 3,1 en mogelijk naar 2,3.

Het vertrek van de marketingmedewerker zal wat betreft de muziekkuitvoeringen worden opgevangen door vrijwilligers van de muziekcommissie. Tegelijkertijd zal tijdelijk worden afgeschaald op marketingactiviteiten.

Onder voorbehoud dat de omstandigheden met het Coronavirus zich gunstig ontwikkelen, zal de deeltijdaanstelling van de conservator/educator worden uitgebreid van 4 naar tenminste 8 uur per week. Dit is noodzakelijk voor de doorontwikkeling van publieksbegeleiding en essentieel gezien de voorbereidingen voor 2022.

Het huidige vergoedingsbeleid voor vrijwilligers blijft gehandhaafd met alleen een vrijwilligersvergoeding voor de winkelmedewerkers en rondleiders. Het betreft een flexibele vergoeding naar rato van inzet, zodat er geen kosten worden gemaakt in periodes dat de Sint-Jan vanwege Coronamaatregelen gesloten is.

4.2 energie en duurzaamheid

Vanaf januari 2019 wordt er gebruik gemaakt van een nieuw recyclingbedrijf/afvalophaler en wordt binnen de Sint-Jan het afval in vijf stromen gescheiden.

Het is de bedoeling om de zogenaamde Green Key certificering voor duurzaamheid te behalen, waarbij we inzetten op goud of zilver (2020)

Op langere termijn zijn er grote zorgen met betrekking tot de extreem slechte energieprestaties van het kerkgebouw. Stijgende energielasten, bijvoorbeeld door het afbouwen van de teruggave energiebelasting, vormen in potentie een grote bedreiging voor de exploitatie van het monument. In overleg met de eigenaar wil de SGS onderzoeken waar verbeteringen mogelijk zijn, zoals investeringen in LED armaturen of in het vervangen van de grote convectoren voor een systeem dat de warmte dichter bij de bezoekers brengt in plaats van het hele gebouw op te warmen.

Tot slot zal in 2021 de Sint-Jan participeren in Operatie Steenbreek van de gemeente Gouda, waarmee er meer groen rond de Sint-Jan zal worden gerealiseerd.

4.3 bestuur

De afgelopen jaren is het bestuur door verloop verkleind tot vier bestuursleden. Het is de intentie om

het bestuur op vier tot vijf leden te houden. Het bestuur onderschrijft de Ethische Code voor de Cultuursector.

Het bestuur kiest ervoor om zich op bijzondere onderwerpen te laten adviseren door portefeuillehouders, zoals voor educatie en muziek.